USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2020/1893

ze dne 14. května 2020

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2018, oddíl II – Evropská rada a Rada

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2018, oddíl II – Evropská rada a Rada,

— s ohledem na doporučení evropské veřejné ochránkyně práv ve věci 1069/2019/MIG týkající se sponzorování předsednictví v Radě Evropské unie,

— s ohledem na zvláštní zprávu evropské veřejné ochránkyně práv, která navazuje na strategické šetření OI/2/2017/TE týkající se transparentnosti legislativního procesu v Radě,

— s ohledem na své usnesení ze dne 17. ledna 2019 o strategickém šetření evropské veřejné ochránkyně práv OI/2/2017 týkajícím se transparentnosti legislativních jednání v přípravných orgánech Rady EU ([1]),

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro ústavní záležitosti,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0038/2020),

A. vzhledem k tomu, že v rámci postupu udělování absolutoria hodlá orgán příslušný pro udělení absolutoria klást zvláštní důraz na další posilování demokratické legitimity orgánů a institucí Unie zlepšováním transparentnosti a zodpovědnosti, uplatňováním konceptu sestavování rozpočtu podle výkonnosti a řádným řízením lidských zdrojů;

1. vyjadřuje uspokojení nad tím, že Účetní dvůr ve své výroční zprávě za rok 2018 neshledal u Evropské rady a Rady žádné významné nedostatky v kontrolovaných okruzích týkajících se lidských zdrojů a zadávání veřejných zakázek;

2. bere na vědomí, že Účetní dvůr dospěl k závěru, že platby Rady za rozpočtový rok končící dnem 31. prosince 2018 v oblasti správních výdajů nebyly ve svém celku zatíženy významnými chybami a že zkoumané systémy dohledu a kontroly byly účinné;

3. jako všeobecnou připomínku vyslovuje politování nad tím, že kapitola 10 „Správa“ ve výroční zprávě Účetního dvora za rok 2018 má dosti omezený záběr a závěry, jakkoli je okruh 5 víceletého finančního rámce „Správa“ považován za oblast výdajů s nízkým rizikem;

4. bere na vědomí, že Účetní dvůr vybral vzorek 45 operací všech orgánů a institucí Unie z okruhu 5 „Správa“ víceletého finančního rámce; bere na vědomí, že tento vzorek byl zamýšlen jako reprezentativní vzorek pro rozpětí výdajů spadajících do okruhu 5, který představuje 6,3 % rozpočtu Unie; bere na vědomí, že podle zprávy Účetního dvora jsou správní výdaje spojeny s nízkým rizikem; domnívá se nicméně, že počet vybraných operací „ostatních orgánů a institucí“ není dostatečný, a žádá Účetní dvůr, aby počet kontrolovaných operací zvýšil alespoň o 10 %;

([1]) Přijaté texty, P8_TA(2019)0045.

5. vyjadřuje politování nad tím, že o požadavku, aby byl rozpočet Evropské rady a Rady rozdělen tak, aby měl každý orgán svůj rozpočet, který vyslovil Parlament ve svých předchozích usneseních o udělení absolutoria, se ani nejednalo; vyzývá Radu k rozdělení rozpočtu tímto způsobem s cílem zvýšit transparentnost a zlepšit odpovědnost a efektivitu výdajů obou orgánů;

6. bere na vědomí, že v roce 2018 činil celkový rozpočet Rady 572 854 377 EUR (ve srovnání s 561 576 000 EUR v roce 2017), přičemž úhrnná míra plnění dosáhla 91,9 % (oproti 93,8 % v roce 2017); bere na vědomí zvýšení rozpočtu o 11,3 milionu EUR, což odpovídá 2,0 % (ve srovnání s 3,0 % v roce 2017 a 0,6 % v roce 2016);

7. vítá celkové obezřetné a řádné finanční řízení Rady; všímá si, že mezi lety 2010 a 2018 se rozpočet Rady snížil o 9,63 % (634 milionů EUR v roce 2010 oproti 573 milionům EUR v roce 2018);

8. konstatuje, že prostředky přenesené z roku 2018 do roku 2019 činily celkem 56 599 584 EUR, což odpovídá 10,7 % (ve srovnání s 60 576 175 EUR v roce 2017, což odpovídá 11,5 %), a že tyto prostředky pocházejí především z kategorií, jako jsou počítačové systémy (18,3 milionu EUR), budovy (16,0 milionu EUR) a tlumočení (11,9 milionu EUR); bere na vědomí zrušené prostředky v roce 2018 ve výši 46 348 862 EUR (ve srovnání s 35 025 789 EUR v roce 2017); připomíná Radě, že přenosy prostředků představují výjimku ze zásady ročního rozpočtu a měly by odrážet skutečné potřeby, a proto vyzývá Radu, aby se více snažila zamezit nadhodnocování rozpočtu;

9. znovu konstatuje nízkou míru plnění u cestovních výdajů delegací, kde prostředky na závazky činily 11,1 milionu EUR (ve srovnání s celkovým rozpočtem (včetně vnitřních přesunů) ve výši 22,3 milionu EUR); konstatuje, že ačkoli členské státy musely vrátit nevyužité částky z předchozích let, vyčlenila Rada na následné platby pouze 11,1 milionu EUR; vyzývá Radu, aby Parlament informovala o tom, čeho se podařilo dosáhnout, pokud jde o postup k odstranění tohoto přetrvávajícího problému vyjednaný s členskými státy;

10. bere na vědomí, že počet pracovních míst v plánu pracovních míst na rok 2018 byl stanoven na 3 031 míst (ve srovnání s 3 027 místy v roce 2017); konstatuje, že v roce 2018 bylo přijato 137 osob (74 stálých úředníků a 63 dočasných zaměstnanců) a že během roku 2018 odešlo 184 osob (154 stálých úředníků a 30 dočasných zaměstnanců), což vedlo k čistému snížení počtu obsazených míst o 47 a bylo hlavní příčinou nevyčerpání 18,8 milionu EUR v rozpočtové položce „plán pracovních míst“;

11. všímá si zvýšené pracovní zátěže vyjádřené celkovým počtem schůzí v roce 2018 (7 733 oproti 6 338 v roce 2010); bere na vědomí další kvantitativní ukazatel činnosti, a sice počet právních aktů zveřejněných v Úředním věstníku (1 210 v roce 2018 oproti 825 v roce 2010);

12. vítá úsilí Rady při provádění akčního plánu pro dynamičtější, flexibilnější a kooperativnější generální sekretariát Rady; bere na vědomí kroky k dalšímu zlepšení finančního řízení a výkonnosti Rady prostřednictvím opatření, jako je zřízení poradního řídícího výboru, přijetí pokynů pro společný rámec řízení projektů a pracovních skupin, vytvoření pracovní skupiny pro reorganizaci a přezkum interních pravidel v návaznosti na zveřejnění nového finančního nařízení;

13. bere na vědomí situaci ohledně budov Rady, která v roce 2018 vyústila v intenzivní jednání s belgickými orgány, jež navzdory dohodě o konečné ceně projektu budovy Europa nepokročily s prodejem čtyř přilehlých pozemků; bere na vědomí, že strany dospěly k dohodě na alternativním řešení, následkem čehož nebyla vyčerpána částka původní ceny pozemků ve výši 4 672 944 EUR;

14. vyjadřuje znepokojení nad alarmujícími informací o stavbě nové budovy Europa, které se objevují v médiích; vyzývá Radu, aby provedla důkladné šetření týkající se hlavního dodavatele a celého řetězce subdodavatelů (kterých je podle sdělovacích prostředků až dvanáct) a pracovních podmínek pracovníků a aby Výboru EP pro rozpočtovou kontrolu předala všechna zjištění;

15. bere na vědomí, že 1. listopadu 2018 vstoupil v platnost revidovaný rámec vnitřní kontroly pokrývající pět oblastí – kontrolní prostředí, posuzování rizik, kontrolní činnosti, informace a komunikace a monitorovací činnost – a obsahující 17 zásad a 33 charakteristik s cílem poskytnout přiměřenou jistotu, že budou naplněny stanovené cíle;

16. vítá, že v roce 2018 bylo splněno nebo prováděno 92 % doporučení interního auditu vydaných v období 2015–2017; bere na vědomí, že roční pracovní program interního auditu na rok 2018 se zakládá na aktualizovaném posouzení rizik (s ohledem na přezkum rejstříku rizik) a byl účinně prováděn; bere na vědomí oblasti, které byly v roce 2018 předmětem auditu, jako například technické řízení, zadávání zakázek v oblasti IT, právní služba a komunikační strategie;

17. bere na vědomí, že v souvislosti s návrhem nové interinstitucionální dohody o zavedení povinného rejstříku transparentnosti pro zástupce zájmových skupin dostupného ve strojově čitelném formátu, který by zahrnoval Parlament, Radu a Komisi, se v roce 2018 uskutečnila dvě kola jednání za bulharského předsednictví a jedno v roce 2019 za rumunského předsednictví; připomíná rozhodnutí evropské veřejné ochránkyně práv ze dne 18. června 2019, že generální sekretariát Rady by měl uchovávat úplné záznamy všech schůzek mezi zástupci zájmových skupin a předsedou Evropské rady a že tyto záznamy by měly být zveřejňovány; vyjadřuje politování nad tím, že Rada se i přes všechna tato jednání do rejstříku transparentnosti dosud nezapojila, a Radu vyzývá, aby na jednání navázala s cílem dosáhnout toho, aby se i ona do tohoto rejstříku zapojila; vyzývá Radu, aby projevila skutečné úsilí o dodržování zásady transparentnosti a odpovědnosti přijetím konkrétních opatření a následováním příkladu finského předsednictví; vyzývá všechny trojice předsednictví, aby šly příkladem a odmítaly setkání s neregistrovanými lobbisty;

18. bere na vědomí doporučení veřejné ochránkyně práv, aby předseda Evropské rady a jeho kabinet zveřejnili úplný seznam schůzek s lobbisty; vyjadřuje zklamání nad tím, že nový předseda Evropské rady dosud toto doporučení neprovedl; konstatuje, že ačkoli předseda Evropské rady se zřejmě nesetkává s mnoha lobbisty, zásada transparentnosti lobbingu je přesto důležitá; naléhavě vyzývá předsedu Evropské rady, aby zajistil, aby on i jeho kabinet odmítli veškeré schůzky s neregistrovanými lobbisty a aktivně zveřejňovali úplný seznam uskutečněných schůzek s lobbisty; vyzývá sekretariát Rady, aby zajistil, aby byla etická pravidla pro předsedu Evropské rady v souladu s pravidly pro předsedu Komise, aby se pravidla pro přechod z veřejného do soukromého sektoru („otáčivé dveře“) uplatňovala po dobu tří let a aby bylo nezbytné formální schválení všech nových úloh souvisejících s činností Unie;

19. vítá, že v rámci reorganizace generálního sekretariátu Rady bylo dne 1. července 2018 vytvořeno oddělení digitálních služeb; bere na vědomí, že byl vypracován program řízení informací a procesů s cílem racionalizovat a digitalizovat klíčové pracovní procesy prostřednictvím plně integrovaného systému aplikací a služeb, který bude uživatelům přístupný ve formě zabezpečeného kolaborativního digitálního pracoviště pro zaměstnance, předsednictví a delegáty;

20. bere na vědomí intenzivní mediální pokrytí jednání spojených s vystoupením Spojeného království z Unie a mimořádně vysoký zájem médií o toto téma; vítá soustavný vývoj internetových stránek Rady a intenzivní úsilí o zvýšení počtu sledujících na všech platformách (ve srovnání s předchozím rokem 9 % nárůst návštěvnosti na internetových stránkách, 13 % na Facebooku, 26 % na Twitteru a 92 % na Instagramu); všímá si vysokého počtu informačních schůzí a tiskových konferencí; bere na vědomí zpravodajskou platformu, která umožňuje tisku a médiím sledovat, stahovat a začleňovat do svého obsahu videozáznamy a fotografie ve vysokém rozlišení; dále vybízí k využívání neproprietárních platforem sociálních sítí se zvláštním ohledem na ochranu uživatelských dat;

21. opět vyjadřuje svou podporu doporučením veřejné ochránkyně práv, pokud jde o transparentnost legislativních jednání v přípravných orgánech Rady ([2]); žádá Radu, aby se zasadila o lepší sledovatelnost a přístupnost legislativního procesu pro čtenáře, aby kladla důraz na transparentnost hlavních bodů legislativního procesu a aby normalizovala identifikaci a včasné zveřejňování příspěvků členských států ve strojově čitelném formátu (např. prohlášení, návrhů změn) v rámci legislativních jednání na schůzích Rady, v přípravných jednáních ve Výboru stálých zástupců Rady nebo ve všech přípravných orgánech; žádá Radu, aby zintenzivnila úsilí v oblasti transparentnosti, mimo jiné zveřejňováním legislativních dokumentů Rady, vypracováváním formálních zápisů z jednání přípravných orgánů Rady, které by zaznamenávaly postoje členských států, a zveřejňováním těchto zápisů a zpřístupněním více dokumentů z třístranných jednání v souladu s doporučeními veřejné ochránkyně práv; uznává úsilí Rady o zvýšení transparentnosti rozšiřováním svých internetových stránek a činnosti svého interního týmu pro transparentnost; žádá Radu, aby zavedla další opatření s cílem vytvořit úspěšnou politiku transparentnosti, která umožní veřejnosti snadné sledování legislativního procesu Unie;

22. připomíná závěr zvláštní zprávy veřejné ochránkyně práv z května 2018, která navazuje na strategické šetření OI/2/2017/TE týkající se transparentnosti legislativního procesu v Radě, že „stávající postupy Rady představují nesprávný úřední postup“; připomíná připojený neoficiální dokument Belgie, Dánska, Estonska, Irska, Lotyšska, Lucemburska, Slovinska, Švédska a Nizozemska z října 2019 o zvyšování transparentnosti a odpovědnosti EU, v němž tyto země žádají Radu, aby „zvýšila otevřenost třístranných jednání pravidelným zveřejňováním klíčových legislativních dokumentů“; žádá Radu, aby se v zájmu transparentnosti těmito doporučeními vážně zabývala a aby v této věci předložila Parlamentu zprávu;

23. vyjadřuje hluboké znepokojení nad informacemi zveřejněnými v evropských sdělovacích prostředcích, že členské státy předsedající Unii jsou sponzorovány podniky, a sdílí znepokojení, jež vyjádřili občané Unie a poslanci Evropského parlamentu v této záležitosti; konstatuje, že od členských států se očekává, že budou své předsednictví Rady financovat samy, a vyjadřuje politování nad tím, že se využívání podnikového sponzorství k pokrytí některých výdajů stalo v posledních letech běžnou praxí; je velmi znepokojen tím, že tento postup by mohl poškodit pověst Unie, jejích orgánů a institucí, a zejména Rady, v očích občanů Unie a vést ke ztrátě důvěry; konstatuje, že podle Rady je otázka sponzorování výlučnou odpovědností členského státu, který vykonává předsednictví; sdílí názor veřejné ochránkyně práv, že veřejnost nerozlišuje mezi předsednictvím Rady a členským státem, který je vykonává; plně podporuje hodnocení veřejné ochránkyně práv a její doporučení ([3]) Radě, aby připravila pokyny pro členské státy v této záležitosti; důrazně navíc Radě doporučuje, aby zvážila zahrnutí předsednictví do rozpočtu; žádá Radu, aby tuto znepokojivou záležitost předložila členským státům, zejména stávající trojici předsednictví, aby se těmito doporučeními zabývaly a podaly Parlamentu následně zprávu;

24. žádá, aby byl kodex chování předsedy Evropské rady uveden v soulad s kodexem Komise a Parlamentu, aby se zajistilo formální schválení činností souvisejících s právními předpisy Unie po dobu tří let po opuštění Rady;

25. je hluboce znepokojen údajnými střety zájmů řady zástupců členských států podílejících se na přijímání politických rozhodnutí na vysoké úrovni a na rozpočtových rozhodnutích; žádá Radu, aby zajistila, aby se zástupci členského státu, kteří mají přímý prospěch z dotací Unie prostřednictvím podniků, které vlastní, neúčastnili jednání a hlasování o politice nebo rozpočtu v této oblasti; žádá rovněž Radu, aby se připojila k výzvě Parlamentu, aby Komise navrhla nové auditní postupy k urychlení vyšetřování naléhavých a závažných případů střetu zájmů, a aby zajistila, aby byl Parlament o závěrech auditu řádně informován;

26. vyjadřuje politování nad tím, že Rada opět neodpověděla na písemné otázky zaslané Parlamentem a že generální tajemník Rady se nezúčastnil slyšení konaného dne 12. listopadu 2019 v rámci každoročního postupu udělování absolutoria, což svědčí o tom, že Rada nadále nejeví zájem spolupracovat; zdůrazňuje, že výdaje Rady musí podléhat stejné kontrole jako výdaje jakéhokoli jiného orgánu nebo instituce a že základní prvky takovéto kontroly byly stanoveny v usneseních Parlamentu o udělení absolutoria v posledních letech; upozorňuje, že Parlament je jediným orgánem přímo voleným občany Unie a že jeho úloha v postupu udělování absolutoria přímo souvisí s právem občanů být informováni o tom, jak jsou vynakládány veřejné prostředky;

([2]) Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2019 o strategickém šetření veřejné ochránkyně práv OI/2/2017 týkajícím se transparentnosti legislativních jednání v přípravných orgánech Rady EU (Přijaté texty, P8_TA(2019)0045).

([3]) Doporučení evropské veřejné ochránkyně práv ve věci 1069/2019/MIG týkající se sponzorování předsednictví v Radě Evropské unie.

Budoucí spolupráce mezi Radou a Parlamentem

27. podotýká, že úloha Parlamentu při udělování absolutoria za plnění rozpočtu je vymezena ve Smlouvě o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), ve finančním nařízení a v jednacím řádu Parlamentu;

28. konstatuje, že podle článku 319 Smlouvy o fungování EU uděluje Parlament na doporučení Rady absolutorium Komisi za plnění souhrnného rozpočtu Unie; konstatuje, že je plně uznávána úloha Rady jako orgánu, který v rámci postupu udělování absolutoria vydává doporučení;

29. zdůrazňuje výsadní pravomoc Parlamentu udělovat absolutorium podle článků 316, 317 a 319 Smlouvy o fungování EU tak, jak byly dosud interpretovány a prováděny, konkrétně pravomoc udělovat absolutorium pro každý oddíl rozpočtu Unie samostatně, aby byla zachována transparentnost a byla zajištěna demokratická zodpovědnost vůči daňovým poplatníkům v Unii;

30. zastává názor, že v rámci postupu udělování absolutoria by měly být rozlišovány různé role příslušných orgánů, což znamená, že by měla být vyloučena rovnocenná a reciproční úloha obou orgánů v rámci tohoto postupu;

31. připomíná, že podle článků 316 a 335 Smlouvy o fungování EU požívají orgány správní autonomie a jejich výdaje jsou stanoveny v samostatných oddílech rozpočtu; konstatuje, že podle článku 59 finančního nařízení orgány jednotlivě odpovídají za plnění svých rozpočtů; zdůrazňuje, že je důležité, aby si orgány při plnění svých rozpočtů počínaly odpovědně a profesionálně;

32. konstatuje, že v průběhu téměř dvaceti let vyvinul Parlament praktický způsob udělování absolutoria všem orgánům a institucím Unie; připomíná, že Parlament uděluje absolutorium orgánům a institucím Unie po zvážení předložených dokumentů, jejich odpovědí na písemné dotazníky a po vyslechnutí jejich generálních tajemníků; konstatuje, že všechny orgány a instituce Unie s účastí na postupu udělování absolutoria Parlamentem souhlasí, jedinou výjimkou je Rada; vyjadřuje politování nad tím, že Rada odmítla odpovědět na dotazy předložené Výborem Parlamentu pro rozpočtovou kontrolu dne 12. listopadu 2019;

33. vítá skutečnost, že Rada vyjádřila svou připravenost dosáhnout dohody s Parlamentem o spolupráci při postupu udělování absolutoria;

34. vyjadřuje politování nad neochotou Rady na tomto postupu spolupracovat, v důsledku čehož Parlament od rozpočtového roku 2009 odmítá udělit generálnímu tajemníkovi Rady absolutorium;

35. zdůrazňuje nutnost uzavření memoranda o porozumění mezi Radou a Parlamentem, aby bylo nalezeno řešení k překlenutí těchto dlouhodobě se rozcházejících postojů Rady a Parlamentu ve věci stávající praxe udělování absolutoria;

36. s potěšením konstatuje, že bylo schváleno složení nově jmenovaného vyjednávacího týmu Parlamentu; vyzývá vyjednávací tým, aby zajistil, že dohoda bude v plném souladu s postojem Parlamentu, který v únoru 2020 schválil Výbor pro rozpočtovou kontrolu Parlamentu; žádá Radu, aby zahájila jednání bez dalších zbytečných průtahů;

37. je přesvědčen, že odpovědi na řadu neustále se opakujících otázek v dotaznících pro jednotlivé orgány, instituce a jiné subjekty, jako jsou otázky týkající se genderové a zeměpisné vyváženosti, střetu zájmů, lobbování a ochrany oznamovatelů, by mohly být součástí hodnotící zprávy o financích Unie, vypracovávané v souladu s článkem 318 Smlouvy o fungování EU, a to v míře, v jaké mají tyto záležitosti spojitost s plněním rozpočtu; připomíná, že o zprávě uvedené v článku 318 Smlouvy o fungování EU se výslovně hovoří v čl. 319 odst. 1 Smlouvy o fungování EU jako o jednom z dokumentů, které mají být zkoumány v rámci postupu udělování absolutoria;

38. připomíná, že každý orgán a subjekt musí podle finančního nařízení učinit všechna vhodná opatření, aby vyhověl připomínkám připojeným k rozhodnutí Parlamentu o udělení absolutoria, a informovat o opatřeních učiněných na základě těchto připomínek; upozorňuje, že pokud některá z institucí poté, co byla vyzvána, aby konala, odmítne tento požadavek splnit, může být proti ní zahájeno řízení pro nečinnost podle článku 265 Smlouvy o fungování EU;

39. vítá prohlášení kandidátky na post místopředsedkyně Komise Věry Jourové a kandidáta na komisaře Johannese Hahna, kteří během slyšení v Parlamentu přislíbili, že jsou ochotni se touto otázkou zabývat, aby přispěli k transparentnějšímu plnění rozpočtu Rady; poukazuje na judikaturu Soudního dvora Evropské unie o právu daňových poplatníků a veřejnosti na aktuální informace o využívání veřejných prostředků;

40. domnívá se, že přísliby obou komisařů jsou pozitivní změnou postoje ve srovnání s tím, jak se dosud Komise k tomuto problému stavěla, například ve svém dopise ze dne 23. ledna 2014, v němž uvedla, že by se od Komise nemělo očekávat, že bude dohlížet na plnění rozpočtů ostatních institucí;

41. žádá Radu, aby plnila svou specifickou úlohu a předkládala doporučení k udělení absolutoria ostatních orgánů a institucí Unie.